

Slik kan skolen håndtere bekymringsfullt fravær

Skolen skal alltid følge opp når fraværet til en elev kan gi grunn til bekymring, uavhengig av hva som er årsaken til fraværet. Her følger råd om hvordan det kan gjøres.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 16.10.2024

Les også

[Slik kan skolen jobbe for å forebygge bekymringsfullt fravær](#)

Fravær kan gå ut over elevens faglige og sosiale utvikling, og få konsekvenser for eleven både på kort og lang sikt. Det er derfor viktig at skolen raskt undersøker årsakene til at eleven har fravær, og setter inn tiltak så tidlig som mulig.

Bekymringsfullt skolefravær har ofte flere og sammensatte årsaker. Fraværet trenger ikke alltid å være høyt. Det kan også være økende fravær, eller mønster i fravær slik som fravær knyttet til en bestemt dag eller et bestemt fag.

Skolen skal ha rutiner for å følge med på fravær hos alle elever, og avdekke mønster og utvikling som kan gi grunn til bekymring. Kommunen eller fylkeskommunen har plikt til å sørge for at elever med fravær fra opplæringen blir fulgt opp.

Forskning viser

- Tidlig kartlegging av årsaker og igangsetting av tiltak er essensielt for å forebygge mer alvorlige og varige utfordringer for eleven.
- Gode relasjoner mellom lærer og elev, samt å arbeide med et trygt og inkluderende skolemiljø, er tiltak som kan bidra til å redusere fraværet.
- Å lytte til eleven og ha tett dialog og samarbeid mellom skole og hjem, er viktig for å oppnå en felles forståelse av utfordringene, og finne effektive tiltak.

[Les mer: Hva sier forskningen om bekymringsfullt fravær?](#)

1. Snakk med eleven med en gang

Snakk med eleven med en gang dersom hen begynner å få fravær som gir bekymring. Lytt til eleven og hvilke tanker hen selv har om fraværet, hvordan hen har det og hvordan hen opplever skolehverdagen.

I samtaler med eleven er det også viktig å finne ut hvem på skolen eleven er trygg på. Eleven bør i møter med skolen ha med en person hen har tillitt til, som er der for eleven og hjelper til med å få frem hens meninger. Det er viktig at skolen jobber for at eleven har en trygg relasjon til en eller flere ansatte på skolen, noe som vil være en ressurs i oppfølgingsarbeidet. Hvis eleven ønsker det, har skolen også plikt til å tilby eleven rådgivning om sosiale og personlige forhold som kan ha innvirkning på hvordan hen har det på skolen.

Også når eleven er borte er det viktig å ha jevnlig oppfølging som bidrar til faglig og sosial tilhørighet, og at eleven opplever å bli sett og tatt på alvor.

2. Kartlegg årsakene til fraværet

Bekymringsfullt fravær kan utvikle seg gradvis, og ulike hendelser over tid kan virke inn. Gjør en grundig undersøkelse av situasjonen til eleven med bekymringsfullt fravær.

Fravær kan handle om forhold ved skolen, eleven og familien, eller en kombinasjon av disse. Manglende opplevelse av trygt og godt skolemiljø, manglende faglig tilrettelegging og manglende tilhørighet til fellesskapet er risikofaktorer for å utvikle fravær.

- Er fraværet knyttet til spesielle dager eller fag?
- Hvordan har eleven det på skolen faglig og sosialt?
- Har det hendt noe på skolen eller hjemme som kan påvirke fraværet?
- Har eleven gode relasjoner til ansatte og medelever på skolen?

I tillegg til å kartlegge hva som kan påvirke elevens fravær (fraværsfaktorer) er det viktig å se på hva som

bidrar til at eleven kommer på skolen (nærværsfaktorer).

Etabler en felles forståelse med eleven og foreldrene om hva som kan være årsakene til fraværet, og viktigheten av å få til at eleven vil være på skolen.

3. Ha en tett dialog med foreldrene

Tett og tillitsfullt samarbeid med foreldrene kan være avgjørende for å fange opp og forhindre utvikling av bekymringsfullt fravær. De første tegnene til bekymringsfullt skolefravær kan vise seg hjemme, for eksempel ved at eleven gruer seg til å gå på skolen.

Ta kontakt med foreldrene tidlig. Inviter til et fysisk møte der dere raskt får planlagt veien videre og avklart en tydelig ansvarsfordeling.

Det er skolen som er den profesjonelle part i samarbeidet, og har et særlig ansvar. Det er derfor viktig at skolen møter foreldre med varme, respekt og forståelse.

4. Prioriter relasjonen mellom lærer og elev

Tilgangen til engasjerte voksne som ser eleven og ikke gir opp, er en viktig faktor i å bekjempe bekymringsfullt fravær. Uansett årsak til fraværet, er det helt avgjørende at eleven føler seg sett og likt, og opplever at noen vil ha hen der hver dag.

Elever peker selv på relasjonen til læreren som den viktigste forutsetningen for å komme tilbake etter lang tids fravær. Det er derfor avgjørende å følge eleven tett opp faglig og sosialt, både når eleven ikke er til stede på skolen og når eleven har kommet tilbake etter fravær.

5. Sørg for at eleven opplever tilstrekkelig faglig mestring

At en elev strever faglig, kan være en særlig risikofaktor for fravær. Ved tendenser til bekymringsfullt fravær hos en elev, er det avgjørende å undersøke om eleven får den faglige tilretteleggingen hen har behov for, og opplever mestring. Snakk med eleven og andre ansatte. Dette gjelder både elever som strever faglig, og elever som opplever at de ikke får nok faglige utfordringer.

6. Jobb for å styrke elevens relasjoner til medelever

Arbeidet med et trygt og godt skolemiljø er avgjørende for å forebygge og redusere fravær i skolen. Å hjelpe eleven med å oppleve sosial mestring og å utvikle gode relasjoner til andre elever, er sentralt i dette arbeidet.

Negative relasjoner til medelever kan være en sentral risikofaktor for at en elev gruer seg til å gå på skolen. Samtidig vet vi at gode relasjoner til medelever er avgjørende for at elever skal trives og oppleve tilhørighet til skolen. Derfor er det viktig å hjelpe eleven med å utvikle gode relasjoner, og legge til rette for at eleven opplever sosial tilhørighet - også når eleven er borte fra skolen.

7. Samarbeid med PPT og andre i laget rundt barnet

Årsakene til fravær er ofte sammensatte, og derfor kan det være behov for flerfaglig samarbeid på tvers av tjenester for barn og unge.

Skolen har en plikt til å gi tilby sosialpedagogisk rådgivning hvis eleven ønsker det. Eleven skal få rådgivning på den skolen hen går på, og individuelt hvis hen ønsker det.

Også PP-tjenesten har en sentral rolle i å følge opp en elev som har bekymringsfullt fravær. I tillegg skal de støtte skolene i arbeidet med å forebygge fravær.

Det kan også være behov for å koble på skolehelsetjenesten og andre i primærhelsetjenesten, slik som fastlege, barne- og/eller familievern. Blant de eldre elevene kan det også være relevant å koble inn oppfølgingstjenesten, som har ansvar for ungdom som ikke søker seg videre eller faller ut av VGO.

Sørg for å involvere flere i vurderingene knyttet til fraværet, og at riktig kompetanse kobles på for å møte eleven på en best mulig måte.

Relevante lenker

[Plikt til å følge opp fravær](#)

[Gode relasjoner skaper trygge og gode skolemiljø](#)